

הַכְּבוֹד הַגָּדוֹל לְרַבְנֵינוּ

סֵפֶר
זִכָּרוֹן
הַקָּדוֹשׁ

עִם פֶּאוֹר
הַתֶּתֶר וְהַכְּבוֹד

מֵאִמֵּר לְסוֹכוֹת

מִדְּרוֹת קִרְן סְלִי בִּרְכָה

מִנְחָת אֱלֹהִים - וְהוֹשִׁיעַ נַפְשֵׁנוּ

מִנְחָת אֱלֹהִים - וְהוֹשִׁיעַ נַפְשֵׁנוּ

מאמר שבעת ימי סוכות

וְכָל שִׁבְעַת יָמֵי מִסְפָּרָא דְשִׁבְיִנְתָּא, הָדָא הוּא דְכְתִיב (תהלים קיט קסד) 'שִׁבְעַת יָמֵי הַלֵּלְתֶיךָ, לְקַבְּלָהּ עִבְדִּין שִׁבְעַת הַקְּפוֹת.

הַפְתָּר וְהַפְּגוּר

אחר שביאר הרעיא מהימנא שעל ימי המועדים נאמר 'שבעה ושבעה מוצקות', ונשפעים בהם הארת אימא אל שבעה ספירות של המלכות, יבאר עתה שבחינת 'שבע' נאמרה במלכות וכנגדה עושים שבע הקפות.

מבאר שכל 'שבע' מצד השכינה.

שמרמז על שבעת ימי הסוכות שבהם השכינה הנקראת 'שבע' מקבלת בכל יום מכל השבעה מידות. **לְקַבְּלָהּ עִבְדִּין שִׁבְעַת הַקְּפוֹת** - כנגדה אנו עושים בחג הסוכות שבע הקפות, שמקיפין את המזבח, שמורים על שלימות המוחין,

וְכָל שִׁבְעַת יָמֵי מִסְפָּרָא דְשִׁבְיִנְתָּא - וכל בחינת 'שבע' היא מצד השכינה הנקראת 'בת שבע'^א, כגון שבעת ימי הפסח ושבעת ימי הסוכות. **הָדָא הוּא דְכְתִיב** - וכמו שכתוב (תהלים קיט קסד) **'שִׁבְעַת יָמֵי הַלֵּלְתֶיךָ'**,

מקורות וציטוטים

ב. בריש"ש: שם: שבע ביום - שחרית שתיים לפני קריאת שמע ואחת לאחריה ובערב שתיים לפניה ושתיים לאחריה. על משפטי צדק - על ק"ש שהיא דברי תורה.

ג. עפ"י הרמ"ק וז"ל: 'וכל שבע מסטרא דשכינתא' וכו', כלומר כל אחד משבע הנוכרות שהם שבעת ימי סוכות, כל אחד מהם כלולה משבע, מטעם שהשכינה שבה סוד שבעת ימים מכללת כל אחד מהשבעה משבע מדות, כיון שטבעה היותה בת שבע. ובוה נמצא 'שבע ביום הללתיך', דהיינו הלל גמור מכל אחד מהשבעה, מה שאין כן בפסח שאין הלל גמור אלא יום אחד מהן, והטעם כי בפסח הם שבעה ימים לבד לכך אין בהם אלא הלל גמור אחד נגד התפארת שהוא אחד מהשבע, אמנם בסוכות הם שבעה כלולות משבעה, לכך בכל יום הוא התפארת שם ולכן 'שבע ביום' כלומר כיון שהם שבע בכל יום הללתיך הלל גמור בכל יום, והיינו שבעה הקפות כי בכל יום מקיפין את המזבח לחורות סוד כל ההקף שהם שבע מדות בכל יום ויום כדפירשונו וכן כל ענייני הסוכות מורים שבעה מדות בכל יום. עכ"ל.

ד. שמקיפין בכל יום פעם אחת, ובהושענא רבא שבעה פעמים, כמבואר בגמרא (סוה"מ:). בכל יום מקיפין את המזבח פעם אחת ואומרים 'אנא ה' הושיעה נא אנא ה' הצליחה נא' (תהלים קיח ה). רבי יהודה אומר 'אני והו הושיעה נא', ואותו היום מקיפין את המזבח שבע פעמים.

ה. כתב הרמ"ק: שההקפות מורות על סוד ההקף שהוא שבע מידות שלימות, ולכן דוקא בסוכות מקיפים בכל יום לחורות על שלימות זו. ולכן אומרים בו הלל גמור בכל יום, כי גם זה מורה על השלימות הנוכרת. אמנם בפסח אין בו הלל גמור כי אם יום אחד, כי הוא כנגד התפארת שהוא אחד מהשבע, מה שאין כן בסוכות. ע"כ דבריו. ושלימות זו היא שלימות המוחין שניתנים בו"ן בהג

א. וכמבואר ברע"מ (לעיל קה) וז"ל: 'הָאָה רָאָא דְכָל שִׁבְיִנְתָּא, מִסְפָּרָא דְשִׁבְיִנְתָּא דְאִתְקַרְיָא שִׁבְעַת מִסְפָּרָא דְצַדִּיק דְאִיהוּ שִׁבְיַע לְבִינָה, וְאִיהוּ בַת שִׁבְעַת, מִסְפָּרָא דְאִמָּא עֲלָאָה, דְאִתְמַר בָּהּ (תהלים קיט קסד) 'שִׁבְעַת יָמֵי הַלֵּלְתֶיךָ'. ע"כ. ובהגר"א שם כתב שנקראת **בת שבע** מצד הבינה, כלומר בת של הבינה שנקראת **שבע**, כשמונים את הספירות מתתא לעילא, נמצאת הבינה ספירה שביעית. ומה שכתוב בפסוק 'שבע ביום הללתיך' נאמר על הבינה. ובקרני אור כתב שנקראת 'שבע' מחמת יסוד הדבוק בה והוא שביעי לבינה, ולכן נקראת **שבע**. ומה שכתוב בפסוק 'שבע ביום הללתיך' קאי על הבינה וכביאור הגר"א.

וכן ביאר ברמ"ק שם [באור החמה] שנקראת שבע מצד היסוד שהוא שביעי לבינה כשמונים מלמעלה למטה מהבינה עצמה [בינה] חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד]. והוא לשון הרע"מ שם **דאיתקריאת שבע מסטרא צדדיק דאיהו שביעי לבינה**. ולכן שנת השמיטה שהיא שביעית, היא במלכות. ואמנם כאשר המלכות שלימה משבע שמיטות היינו שכל בחינה שבה נשלמה משבע בחינות שלימות, היא שנת היובל שאז נקראת **בת שבע מסטרא דאימא עילאה**, ולא מצד היסוד. ע"כ דבריו.

נמצא שהיא קרויה **שבע** מצד היסוד שהוא שביעי לבינה, **ובת שבע** מצד הבינה. ועל זה נאמר 'שבע ביום הללתיך'. וקאי על הבינה שמשפיעה בשבעה בחינות של המלכות שנשלמו. נמצינו למדים שהמלכות נקראת שבע מצד היסוד, ונקראת **בת שבע** מצד הבינה. וכן ביאר כאן ברמ"ק 'וכל שבע מסטרא דשכינתא' דקאי על ימי הסוכות שכל יום כלול מכל השבע נמצאו שבעה ימים שלימים ועל זה נאמר 'שבע ביום הללתיך' ותואם עם פירושו הנוכר לעיל בענין שנת השמיטה ושנת היובל, שרק כשיש כללות שבע מכל השבע, שהוא שלימות השפע מהבינה, אזי נקראת **בת שבע**, וכלשון הפסוק 'שבע ביום הללתיך'.

סוֹפְהָ, יאהדונה"י, כ"ו ה"ם.

הַפְתָּר וְהַפְּבוֹד

בצירוף כזה: **יאהדונה"י**, והם אותיות **כ"ו ה"ס**, כ"ו הוא כנגד שם הוי"ה שהוא רמז לזעיר אנפין, וה"ס בגימטריא ס"ה כחשבון שם אדנ"י שהוא במלכות, ושמות אלו שרומזים לו 'קצוות שבז"א ולמלכות, הרי בחינת שבע'.

אחר שביאר סוכה רומזת לשמות הוי"ה ואדנ"י שהם שבעה בחינות, יבאר עוד שכן יש בלולב ו' מינים והאתרוג

שהם המשכת אורות מקיפים מזעיר אנפין למלכות:

אחר שביאר שבעה ההקפות מורים על שלימות ז"ן בימי הסוכות ולכן אומרים בו הלל גמור, יבאר עוד שכל בחינת חג הסוכות הוא שבע, כי סוכה גימטריא הוי"ה וארנות שהם ז"ן, ובהם שבעה בחינות, כי ז"א הוא ו' קצוות והמלכות משלימות לשבע.

וכן כל ענין סוכות הם שבע בחינות כי **סוֹפְהָ**, בגימטריא שמות הוי"ה ואדנ"י

מקורות וצינים

הנכנסים בתוכו בליל פסח הנה לסיבה זו אנו אומרים הלל גמור בליל פסח משא"כ בשאר לילי ז"ט, והם מתקיימים בו כל הלילה וכל יום א' של פסח, ולכן אומרים הלל גמור ביום א' של פסח ואח"כ מסתלקים לגמרי כמתחלה ואחר כך חוזרים ליכנס בסדר המדרגות מדרגה אחר מדרגה מן היום הב' של פסח עד תשלום נ' יום של ספירת העומר שהוא חג השבועות כמ"ש בע"ה בענין ספירת העומר, ולכן אין אומרים בשאר ימי הפסח הלל גמור אלא בדילוג. ע"כ.

ו. **וכתב** בשער הכוונות (דרוש ג מדרושי חג הסוכות) ז"ל: הבחינה הב' היא החסדים פנימיים ומקיפים מצד ז"א המתפשטים בנוקבא הם ג"כ על דרך הנזכר אלא שהם ע"י הלולב ומיניו. הפנימיים ע"י נטילת הלולב ונעונועי נודעו, והמקיפים על ידי הקפת המזבח או התיבה בזמננו זה של הגלות ע"י הקפת הלולב ומיניו.

ז. **וכתב** הרמ"ק: ואף על גב שנתכת בתורה בסכת חסר [ואין בו אותיות כ"ו ה"ס], הרי יש אם למקרא ויש אם למסורת, ובמקרא נקרא סוכות מלא. ע"כ דבריו.

אמנם ראה בשער הכוונות שם ש**כ"ו ה"ס** נרמזים ממילת 'סוכות' מלא והם רמז למוחין הניתנים לז"א ולמלכות ביחד. ז"ל שם: ובהו תבין כמה מאמרים בספר זוהר ח' חלקים בענין הסוכה, כי במקום אחד אמר כי הסוכה היא אימא עילאה המסככת על בנין, ובמקום אחר אמר כי הסוכה היא מלכות תתאה, ופעם אחרת אמר כי **סוכה היא כ"ו ה"ס** והם הוי"ה ואדנ"י שהם ז"ן. והנה עיקר הדיבר הוא כי בחינת סוכה היא אימא עילאה המסככת על בנין בחינת אור מקיף, אלא שנחלק לג' בחינות: אור מקיף של ז"א לבדו, ובחינת אור מקיף אל נוקבא לבדה, ובחינת אור מקיף לשניהם ביחד. ושלשתם מאימא עילאה המסככת עליהו ומקיפתו. ולכן ב' פעמים נזכרו בפסוק תיבת '**בסכת**' חסרים כנגד המקיף ז"א לבדו, וכנגד המקיף דנוקבא לבדו, ופעם אחרת נזכר בפסוק '**בסכות**' מלא כנגד המקיף דשניהם יחד. והוא כי בהיות סכה חסר ו' הנה הוא בגימטריא אלה"ם עם הכללות והוא רמז אל הנקבה הנקרא 'אלה"ם', לרמזו כי היא לבדה מוקפת מאימא עילאה. או ירמוז אל ז"א המקיף הוא לבדו מאימא עילאה הנקרא ג"כ 'אלהים' כנגדו. **אבל סוכה מלא ו' בגימטריא הוי"ה ואדנ"י** והם **אותיות כ"ו ה"ס** כנזכר שהם המוקפים יחד מן אימא עילאה. ע"כ.

ח. הרמ"ק.

הסוכות ולכן אומרים בו הלל גמור כמבואר בדבריו בפרסד רמונים (שער כג פרק ה) ז"ל: הלל גמור ושאינו גמור. יש שפירשו כי הגמור הוא בסוד הבינה ושאינו גמור בסוד המלכות. והנכון, [הלל] **גמור** **היא בסוד לבנה במלואה**, ושאינו גמור בסוד פגומתה. ועיין בתיקוני זוהר (כח): דהלל גמור מורה על מצה שלימה ושאינו גמור על מצה פרוסה וע"כ בפסח אומרים שניהם. ע"כ. וראה בביאור הגר"א שם ובשעת רצון שביארו שכוון שבליל פסח ניתנים מוחין שלימים לז"ן לכן אומרים בו הלל גמור אולם אחר כך מסתלקים מהם וחוזרים אחרו באחרו ולכן בשאר ימי הפסח אין גומרים בהם את ההלל.

וכמבואר בשער הכוונות (דרוש ג מדרושי חג הסוכות) שביאר מהו שלימות המוחין שמקבלים ז"ן בסוכות וביאר שם אורות פנימיים ומקיפים דאימא הנכנסים בז"ן בשלימותם. ז"ל: ובהו יתבאר למה אנו עושים י"ט גמור ביו"ט א' דחג הסוכות. וטעם הא' הוא מפני שבו נשלמו כניסת החסדים הפנימיים דאימא, ולא עוד אלא שבו נכנס החסד העליון שבכולם הנקרא יומם יומא דכליל לכולהו יומין כנודע. וטעם הב' הוא כי בו התחיל התפשטות החסדים המקיפים דאימא ולא עוד אלא שבו נתפשט המקיף העליון שבכולם כנז' ונודע כי אין חיבוק אלא באור המקיף המתחבק את הנקבה מוחין שלה, וא"כ מיום א' דסוכות אז מתחיל חיבוק הימין, אעפ"י שכבר נכנסו החסדים הפנימיים כיון שעיקר החיבוק הוא ביום זה כי בו מתחיל התפשטות החסדים המקיפים הוא הנקרא יום הא' ולכן הוא י"ט גמור כי **נכנסו בו ב' בחינות יחד פנימי ומקיף ולא עוד אלא שהם הפנימי הגדול שבכולם הכולל לכולם והמקיף הגדול שבכולם**, ולכן הוא י"ט גמור. ובימים שלאחריו איננו יומין נכנס בכל יום מהם רק מקיף א' בלבד, עם כל זה, כיון שהם בחינת מקיפין שהם אורות גדולים מאד יותר מן הפנימיים, כי אין נקרא חיבוק ימין אלא בבחינת המקיפים לכן אינם חול גמור ואינם י"ט גמור אבל נקראים חול המועד. ע"כ. הרי מבואר שכוון שנכנסים שלימות המוחין שהם אורות פנימיים ומקיפים לכן נעשה יום טוב, ואף בשאר ימי החג, כיון שנכנס על כל פנים אור מקיף אחר, נעשו ימים אלו חול המועד. ולביאר הרמ"ק לעיל הוא הטעם שאומרים בו הלל גמור.

וכל זה בסוכות, מה שאין כן בפסח ששם שלימות המוחין היא רק ביום הראשון, ואחר כך מסתלקים המוחין. ועל כן אנו אומרים הלל גמור רק ביום הראשון. וכמבואר בשער הכוונות (דרוש ג מדרושי הפסח) ז"ל: ודע כי אלו המוחין הנ"ל שהם עד תכלית גדלות שני דו"א

וְקוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא, לְיִדְבָּר, וְשְׂכִינְתָא אֲתְרוּג. לְיִדְבָּר הוּמָה לְגוּפָא,
וְאֲתְרוּג לְלֵבָא. וּבְגוּפָא אֵית ח"י חוּלְיִין, ח"י נְעֻנְעִין
וְלְיִדְבָּר. בְּנִטְיִלַת לְיִדְבָּר ח"י נְעֻנְעִין, בְּאֲנָא יְהוָה (תהילים קח כה) ח"י

הַפְתָּר וְהַפְּכוּד

כלומר שהאתרוג הוא עטרת היסוד דז"א, שבתוך
הלב שבנוקבא ב. וּבְגוּפָא אֵית ח"י חוּלְיִין -
ובגוף יש ח"י חוליות, וכנגדם הם ח"י נְעֻנְעִין
דְּלוּבָב - נענועי הולוב שהם י"ח, כי מנענעים
ג' פעמים לכל צד, והם שש צדדים הרי ח"י.
ומנענעים ארבעה פעמים ומונה סדרם. בְּנִטְיִלַת
לוּבָב בברכת על נטילת לולב שקודם ההלל
מנענעים ח"י נְעֻנְעִין, וכן בַּפְּסוּק 'אֲנָא יְהוָה'
הוֹשִׁיעָה נָא (תהילים קיח כה), יש בו ח"י

הוא השביעי, ועוד יבאר שהלולב דומה לגוף שיש בו ח"י
חוליות ולכן מנענים בו ח"י נענועים, ארבעה פעמים
ועולים ע"ב.

יעוד קוֹדֶשָׁא בְרִיךְ הוּא, לוּבָב - הקדוש
ברוך הוא שהוא זעיר אנפין, הוא סוד
הלולב, וְשְׂכִינְתָא אֲתְרוּג - והשכינה היא
המלכות בסוד האתרוג, והם שבעה מינים ב, הרי
כללות נוספת בבחינת שבע'. ונודע כי הלוּבָב
דוּמָה לְגוּפָא - לולב דומה לגוף שהוא
היסוד ב, וְאֲתְרוּג לְלֵבָא - ואתרוג דומה ללב,

מקורות וציורים

מגעת עטרת היסוד, ובוה יתורן משר"ל (ויק"ר ל ג) אתרוג דומה
ללב, והוא סוד עטרה דז"א, ואינו פרצוף מלכות במקומה, ואין יצדק
שהוא עטרת והוא הלב, אלא במ"ש מונן, שַׁעֲטָרָה שֶׁלֹּ עַד הַלֵּב
שֶׁלָּה, ומאירין זה בוה, זה בבנימית וזה בחיצון נגד הלב, והכל אחד.
וזהו הולוב, כי התחום והתפשטות בנוקבא, הוא עד הלב. ע"כ.
הרי מתבאר ששם היות האתרוג כנגד הלב של הנוקבא, הוא
בעטרת היסוד של ז"א. וכמבואר שם שאינה המלכות הכוללת כי
היא נפרדת ממנו ויש לה שם אדני"ו או אלה"ם, וכאן מבואר שכל
הד' מינים נתלקים בשם הו"יה ועל כרחך שהיא עטרת היסוד
שבנופו שאינה נפרדת ממנו, ולכן אין להפריד האתרוג מהלולב.
ג. בדפוס וילנא הגרסא: לוּבָב ח"י נִיעֻנְעִין דְּלוּבָב. ולכאורה היא
גירסא מיותרת ולא גרסנו לזה. ובמ"ק גרס ובנופא ח"י חוּלְיִין כָּל
ח"י נִיעֻנְעִין דְּלוּבָב.

ב. שם לולב אחד ג' הדיסים ובי' ערבות הרי שש בחינות כנגד ו"ק
דז"א שהם חסד גבורה תפארת נצח הוד יסוד, והאתרוג שהוא המין
השביעי כנגד המלכות. וכמבואר בשער הכוונות (ירוש ה' מדרוש
סוכות) וז"ל: ולכן הולוב גבוה מכל שאר המינים מן ההיחס והערבות
נודע. וג' בדי היסוד רומזים לג' אבות חסד גבורה תפארת אשר כל
אחד כלול משלשתן ולכן צריכין להיות עבות משולשין כל ענף וענף
לבדו. ובי' בדי ערבות הם נצח והוד. והרי נתבאר כי ד' מינים שבלולב
כוללים ז' תחתונות דז"א שהם חג"ת ונה"ו והעטרה שביסוד. ע"כ.
י. הרמ"ק, וכתב שם שהוא סוד הכללות משבעה בכל יום מימי
הסוכות וכמבואר לעיל.
יא. הרמ"ק, שמבאר כי כיון שההדיסים הם בחסד גבורה תפארת,
והלולב הם הוא בנפש, הו"ה היסוד. ועל כרחך שגופא שנקט כאן
בוהר הוא היסוד. כי גוף וברית חשבינו חד.

יד. אֵיתא בוהר רעיא מהימנא (ה"ג רנה): לוּבָב דְּאֵי צְדִיק. דְּרָמִי
לְהוּט תְּשֻׁדְרָה, דְּבִיָּה ח"י חוּלְיִין, לְקַבֵּל ח"י נְעֻנְעִין דְּלוּבָב. וְאִינוּן
לְקַבֵּל ח"י בְּרַבָּאן דְּצִלוּתָא. לְקַבֵּל שְׂמֹנֶה עֶשְׂרֵי אֲזַפְרוּת, דְּרַבְּנֵי לֵי
בְּנֵי אֱלִים (תהלים כט א"א). לְקַבֵּל שְׂמֹנֶה עֶשְׂרֵי אֲזַפְרוּת דְּקַרְיַת
שְׁמַע. וְנְעֻנְעֵי לְשֵׁית סִטְרִין, בְּחוּשְׁבֵּן ו'. תַּלְתַּת נְעֻנְעִין בְּכָל סִטְרָא,
אִינוּן ח"י. לוּבָב בְּצִיּוּן, כְּלִיל שֵׁשֶׁה מִיָּנִין תְּסִיּוּ, דְּגוּזָה גְּבוּרָה
תְּפַאֲרָת. וְדִמְיִן לְתַלְתַּת עוֹנֵי עֵינָא. ב' בְּדֵי עֲרֻבוֹת, נְצַח הוּדוּ. וְדִמְיִין
לְתַרְנִין שְׁפָנוּן. לוּבָב, יְסוּד, דוּמָה לְשֻׁדְרָה. דְּבִיָּה קַיָּם דְּכָל גְּרִמִּין.
וְעִלְיָה אֲמַר דְּוָד (תהלים לה י') קַל עֲצוּמֹתֵי תַמְרָנָה בְּ מִי כְּמוֹן.
אֲתְרוּג, מְלִכּוּת. דוּמָה לְלֵבָא. דְּבִיָּה תְּרַהֲרִין, וְנְעֻנְעִין דְּחֵלָל, אִינוּן
מְשׁוּתְפָּין בְּנְעֻנְעִין דְּנִטְיִלַת לוּבָב, וְאִינוּן ח"י בְּאֲנָא. ח"י ח"י, בְּהוּדוּ
תְּחֵלָה וְסוּף. ח"י דְּנִטְיִלַת לוּבָב, תְּרֵי ע"ב. וְגִבּוּן דָּא לוּבָב בְּחוּשְׁבֵּן
ח"ס, וְד' מִיָּנִין דְּלוּבָב, הָא חֶסֶד, דְּרֹעַת וְיִמְיָא. וְגִבּוּן דָּא תְּפִינֵי לוּבָב
בְּצִיּוּן, לְסִטְרָא דְּחֶסֶד. אֲתְרוּג לְסִטְרָא גְּבוּרָה, לְשִׁמְרָא לָא. וְגִבּוּן
דָּא אֲתְרוּג הוּמָה לְלֵב, תְּפִינֵי לְמִתּוּן בְּיַד שְׂמַאל. בְּמָה דְּאֲזַמְנֵנָה,
לוּבָב בְּצִיּוּן, וְאֲתְרוּג בְּשְׂמַאלוּ. אִינוּן לְקַבֵּל זְכוּ וְשְׂמוּר. וְאִינוּן נְטִיל
תְּרַוְוִיָּה. עֲמִידָא דְּאֲזַמְנֵנָה. לוּבָב בְּיַמִּינָה, וְאֲתְרוּג בְּשְׂמַאלָה.

וכתב בשער הכוונות (שם) וז"ל: וזהו טעם איסור הפרשת האתרוג
מן הלולב בעת נטילתו וצריך להבאר יחד כי הלולב הוא היסוד
והאתרוג הוא העטרת הדבוקה עמו בלי פירוד. וזה סוד הנוצר
בספר הרקנאטי על ענין אותן החלום שראה אותו חכם שהיה
מפריד ה' אחרונה משאר ג' אותיות ההויה, והיה זו על שליה מפריד
האתרוג מן הלולב. ולהיות כי המלכות נאחזת בשמאלא לכן אתרוג
בשמאל אבל עם כל זה אין להפרידו מן היסוד. והנה הלולב הוא
היסוד ונמשך דרך חוט השדרה וזה סוד [מה שמאמר חז"ל]. הלולב
הדומה לשרדה (ויק"ר ל ג), ולכן מקום חיבור האתרוג עם הלולב
כני"ל הוא בסיומא במקום אחיזתו מלמטה, וזהו על העטרה היא בסוף
היסוד ולפי שיוסף סליק בחביבו לעילא עד המוח ויורד למטה בסוד
בנימין. ע"כ.
יב. וכמבואר בפרי עץ חיים (שער הלולב ומינוי פרק ג) וז"ל: ועוד אמר
אתרוג נגד הלב, ומלכותו הוא למטה מהכל. וכשנפרש שהיא עטרה
יש קושיא, מה שייכות לעטרה עם הלב, זה מאברים פנימיים, וזה
מאברים חיצוניים. ובסוף דבריו תירץ הקושיא, וז"ל: לולב רומז
שמוציאותו מצינונים עד תוכו דלבא, [אמצעות הגוף], דעד שם

נְעֻנְעִין. ב'הודו ליהוה' (שם פסוק א, כט), ח"י נְעֻנְעִין תְּחִילָה וְסוֹף, ע"ב.

הַפְתָּר וְהַפְּבוֹד

בתחילת ההלל ובסופו, בכל אחד מהם יש ח"י נְעֻנְעִין, הרי ד' פעמים ח"י"ט, הרי הם עולים ע"ב

נְעֻנְעִין. וכן בַּפְּסוּקֵי 'הודו ליהוה' (שם פסוק א, כט), ח"י נְעֻנְעִין תְּחִילָה וְסוֹף - הנאמרים

מקורות וציורים

ובפרי קודש הלולים כתב ליישב קושיית הפע"ח הנ"ל שהיה ראוי שכל הד' יהיה הלל מפני שהוא במלכות, וז"ל: ג"ב לא ידעא מאיזה טעם וסברא לא שייך בה על נטילת לולב, ולא כל עיקר הכוונה להמשיך אליה כנ"ל להיות ינוחו בראש רחל המתחלת מן החוה ולמטה, וע"ז אנו מברכין על נטילת לולב ולמה אין אנו מברכין על לקיחת לולב כלישנא דקרא 'ולקחתם' (ויקרא כג ט), אמנם על נטילת ידים ידוע טעמו בפוסקים על אשר צריך להגביהם למעלה 'וינטלם וינשאם' (ישעיה סג ט), כן באין צריך להגביה ולהעלותם שיעורו השרשים שבדעת ז"א להורידם לצורך גונבא להגדילה, בסוד 'כי נטל עליו' (איכה ג כח) ואין להאריך בזה. אבל באתי לומר אשר לא יקשה קושיית חמגיה מן תקונים ומן הר"מ כי מה שאומר בתיקונים לצרף על נטילת לולב כי למה לא נצרף אחר שהכוונה אחת ומה שצוה רבינו שיהיו כל הד' נְעֻנְעִים בהלל, כי רבינו צוה שיהיו הנְעֻנְעִים דברכה בסוכה ולכן לא מצטרף כי הוי הפסוק אבל בעלי הזוהר קדושי עליון היה כי שיבתם וחנייתם במערות צורים ובפרישותם במדבריות כמו שכתוב בשער הקדושה למחרתו ז"ל, ובאפשר לא היה להם סוכה כלל וכו'.

ובהמשך דבריו כתב וז"ל: ואלו הפרושים בעלי הזוהר קדושי הקדושים הפרושים מי יודע אם היה להם סוכה, ואם היה להם סוכה באפשר התפללו ג"כ בתוך הסוכה והיה להם לברך אחר העמידה כמו שכתב רבינו לקמן ויותר טוב לברך אחר העמידה, כי מה שכתב לקמן טוב לברך בביתו בסוכה קודם התפלה זה צריך עיון רב אחר אשר קודם התפלה רחל בבחי' נקודה, הגם אשר בימים הקדושים האלה רחל תמיד עומדת פנים בפנים אבל לא בבחי' שאחר התפלה תהיה קודם התפלה יהיה באיזה בחינה שתהיה, עיני פ"ז מופיע התפלה לעיל בדברי רבינו ובלקוטי חורה פרשת בהר וכי מפני הרואים שלא ילעינו או שלא יהיה כיוהרא לא נעשה המצוה כתקנה, הגע עצמך מה יעשה בעל נפש עם ב' זוגות תפילין וגם כוונת התפלה אשר צריך לכוין כפי כוונת רבינו בוודאי צריך להאריך בתפלתו כל היום ולא צוה רבינו שיתפלל בביתו ויש בזה להאריך הרבה, אבל לא אאמץ אם יצאו דברים אלו דלקמן מפי רבינו אבל איהו תלמיד ותיק מדקדק במצוה כתב מה מדעתא דנפשיה שלא בדקדוק עומק המצוה, וכן ראיתי לרבותי הקדושים אשר אחר התפילת העמידה בבחמ"ד הלכו עם החבראי לבתיהם ושם נטלו הלולב והלכו אח"כ לבהמ"ד ושם גמרו ההלל עם הנְעֻנְעִים וכן ת"ל נהגנו ונתפשט המנהג בין כל החברים ודי עכ"ל.

ובהוצאה לאור חדשה (עם הגהות הצבי והצדק) הביא עוד בזה וז"ל: באגרתו של רבינו אל החסידים דק"ק בראדי (נדפסה בסוף הספר במדור אגרות קודש) כתב רבינו וז"ל: והנה הגם שנאמר בסידורים לברך בסוכה קודם התפלה מפני הרואים ומחוי כיוהרא ח"ו, הני מילי אם אחד בעיר עושה כן אבל ת"ל באהבת החברים הרואים כל אחד

בו. כתב בשער הכוונות (בהקדמת דרושי תג הסוכות) וז"ל: סך מספר הפעמים של נטילת לולב הם טעם א' בעת הברכה ואח"כ ד"פ אחרות באמצע סדר ההלל, והם ב'הודו לה' כי טוב הוא פ"א, וב'אנא ה' הושיעה נא' כפול ב"פ, וב'הודו לה' כי טוב' האחרון פעם א'. והנה טוב הוא שאחר עלות השחר שהוא כבר יום קודם שתתפלל תטול הלולב בתוך הסוכה ותברך עליו ואח"כ הד' נְעֻנְעִין של הלל יהיו בבית הכנסת ומה טוב היה אם היית מתפלל בסוכ' כדי שתתפלל ותטול הלולב בברכתו בשעה הראוי' אליו שהוא אחר תפלת שחרית קודם ההלל.

עוד ראה בפרי עין חיים (שער הלולב פ"ג בדרוש מהחברים) וז"ל: ובהלל אנו מנְעֻנְעִין בארבע מקומות - ב'הודו ליהוה' פעם אחת, שלושה נְעֻנְעִים לכל רוח, לכל ששה רוחות, הרי ח"י נְעֻנְעִים. (מכל הבחי' שבו) ו'באנא ה' הושיעה', ב' פעמים, שכופלין אותו. וב'הודו ליהוה' בסוף, פעם אחת, הרי ע"ב נְעֻנְעִין בכל יום בהלל, מלבד פעם ראשונה שכאנו מברכין על הלולב, וב'בהגה' שם כתב וז"ל: וצ"ע, שהרי בתיקונים אמרין ח"י, וז"ל, וצריך להיות ד' זמני ח"י, חד בנטילת לולב, וחד ביאנא י"י. ותרין אחרנין ב'הודו ליהוה' תחלה וסוף וכו'. גם דף מ"ח, ואינו ח"י נְעֻנְעִין, בנטילת לולב ח"י זמנין, תרין זמנין ב'הודו תחילה וסוף, ח"י ביאנא י"י כו'. ואינו תליין מן ד', דאיהו שכינתא, וצדיק בה אלקרי וכו'. משמע דד' זמנין עם נטילת לולב, וכפי מקובל בדיניו בבערי אר"י ז"ל, כי ההלל היא במלכות, וכן הלל ג' אדנ"י, וא"כ מהראוי היה כי כל ד' פעמים ח"י יהיה בהלל, שהוא בה, ולא בנטילת לולב, דלא שייך בה, והדברים צריכין תלמוד עד יערה עליו וכו'. ע"כ.

והנה בהגהות רבי שמואל ויטאל (הביאו בהגו"ב שם אות ה) הקשה גם כן כנ"ל וז"ל: אמר שמואל קפרי לו טובא, שהרי בספרי התיקונים בדמ"ח ע"ב שורה ל' בתיקין ק' כתוב וז"ל, אינון נְעֻנְעִין ד' זמנין דסלקין ע"ב ואינון ח"י נְעֻנְעִין בנטילת לולב ח"י ח"י תרין זמנין ב'הודו לה' תחילה וסוף ח"י ביאנא ה' הושיענא' ע"ב כו' וגם הובא זה הלשון בכמה מקומות אחרים בספר הזוהר וגם בספר הזוה"ק בפ' פנחס ברעיא מרימנא דף רנ"ו פ"א שורה ג' וז"ל 'נְעֻנְעִין דהלל אינון משותפין בנְעֻנְעִין דנטילת לולב ואינון ח"י ביאנא ח"י ב'הודו תחילה וסוף י"ח דנטילת לולב הרי ע"ב וכו'. והרב זלה"ה כתב שהם ד' זולת נְעֻנְעִים של הברכה וצ"ע. ונלע"ד כדי לישב דברי הרב ז"ל והיא כי הרב נשען על מה שיאמר הברכה לבדו תחילה קודם שיתפלל ואח"כ יעשה הד' נְעֻנְעִין יחד בהלל, ואז צריך לכוין כל הע"ב בהלל, ובספר הזוה"ק ובתיקונים אמרו, בזמן שהוא מתפלל בסוכה כמזכיר ומברך בעת קריאת ההלל, ואז יספיקו הד' הנְעֻנְעִין מאחר שאין פירוד ביניהם כלל ואז אין צורך ליאנא ה' הושיענא' ב' פעמים כנלע"ד וכן הלשון מסייע כמה שכתבו 'ונְעֻנְעִין דהלל משותפין בנְעֻנְעִין דנטילת לולב' הרי שהם משותפין זה עם זה כנלע"ד. עכ"ל.

עֲלִיָּיהוּ, נְסוּף הַמַּיִם וְנִסְפוֹף הַיַּיִן מִסְטָרָא דִּימִינָא וּשְׂמַאֲלָא.

הַפְתָּר וְהַפְּבוֹד

אנפין ולמלכות^{כב}. ומכא אבא ואימא ניתנה מצוות נְסוֹף הַמַּיִם וְנִסְפוֹף הַיַּיִן שהם מִסְטָרָא דִּימִינָא וּשְׂמַאֲלָא - מצד ימין

עֲלִיָּיהוּ - הסוכה היא סוד אור המקיף מאמא העליינה שהיא הבינה שמסכת עליהם, שנמשכים ממנה שבעה אורות מקיפים^{כא}, לזעיר

מקורות וציורים

ההוא המתפשט בה המקיף וסובב אותה כעין סוכה כדי שנמשיך אלינו מן האור המקיף ההוא. וזה סוד מה שאמרו ז"ל (סוכה יא): כי הסוכה היא כנגד עניי כבוד אשר במדבר, כי הנה כל ענן הוא בחינת חסד כמו שכתוב (במדבר י' לד) 'כי ענן ה' עליהם יומם, ואין יומם' אלא חסד, כמ"ש הכתוב (תהלים מב ט) 'יומם יצוה ה' חסדו'. ולכן היו עניי כבוד כנגד אהרן הכהן איש החסד והם ז' ענינים כנגד ז' מקיפים של החסדים בז' ספ' תחתונת נוקבא מחסד עד מלכות שבה וכנגדם הם ז' ימי הסוכה. ע"כ. הרי מתבאר ששבעת ימי הסוכה הם כנגד ז' אורות מקיפים מאימא.

כב. וכמבואר שם (שעה"כ דרוש ד') שיש ג' מיני המשכת מקיפים בסוכות, של ז"א לבדו, ובח"י א"מ אל נוק' לבדה, ובח"י א"מ לשניהם ביחד, ושלתם מאימא עילאה המסכת עלייהו ומקיפתן. וז"ל: הנה אמרו בגמ' (סוכה ה:) כמה מיני סוכות הם סוכת גנב"ך ורקב"ש וכו', אבל שורש כולם אינה רק ג' בח"י אשר כנגדם נזכר בכתוב ג"פ סוכות כמ"ש בסוכות תשבו שבע' ימים כל האזרח בישראל ישבו בסוכות למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי כו' ובהו תבין כמה אמורים בספר הזוהר ובספר התיקונים חילוקים בענין הסוכה כי במקום א' אמר כי הסוכה היא אימא עילאה המסכת על בנין, ובמ"א אמר כי הסוכה היא מלכות תתאה ופעם אחרת אמר כי סוכה היא כ"ו ה"ס והם הו"ה ודאנ"י שהם ז'ו"ן. והנה עיקר הדבר הוא כי בח"י סוכה היא אימא עילאה המסכת על בנין בבח"י אור מקיף, אלא שנחלק לג' בח"י א"מ, של ז"א לבדו, ובח"י א"מ אל נוק' לבדה, ובח"י א"מ לשניהם ביחד, ושלתם מאימא עילאה המסכת עלייהו ומקיפתן וכו', ועתה נבאר גם ג' בח"י הנו' הנה נודע כי הנקבה רחל מתחתלת מן אחוריה החזה דז"א ולמטה, ובהיות אימא מקפת את ז'ו"ן נמצא כי בתחילה מקפת את חציו העליון של ז"א הוא לבדו והרי זו היא בח"י א'. ואח"כ נמשך אור מקיף דאי' מקפת ע"ג הנקבה לבדה, כי הנה אין אותו האור מקיף ע"ג ז"א ממש מאחוריה אלא ע"ג נוק' ונדבכת שם עמו אב"א והרי זו בח"י ב'. ועוד יש בח"י הזרוע ימין דז"א שבו מחבב את נוקבא כמשה"ה (שיה"ב כ ו') 'וימינו תחבקני' בהיותם פ"ב' ושם ז'ו"ן הם ביחד, ונודע כי החיובק הוא א"מ כנ"ל בדרוש הא' שקדם לזה והנה אור המקיף ע"ג זרוע ימין של ז"א כשהוא מחבב את נוק' ודאי כי י"ג היא מוקפת באותו האור המקיף והרי נשלמו ג' הבחינות. ע"כ.

אמנם ברמ"ק כאן ביאר ששבעת ימי הסוכה הם כנגד ז' ספירות דז"א, והסוכה עצמה היא כנגד אימא המסכת עליהם כלומר על שבעת הספירות דז"א.

שבעת הספירות דז"א. אך ראה בשער הכוונות (דרוש חג הסוכות דרוש ח) וז"ל: הנה ז' החסדים הפנימיים דאימא נכנסו בנוק' מקודם חג הסוכות ונגמרו כניסתם ביום הא' עצמו של חג הסוכות וששה חסדים דא"מ דאימא נכנסו בה בו' ימי החג הא' וזה נעשה ע"י מצות הסוכה וז' חסדים פנימיים דז"א וז' מקיפים נכנסו בה ג"כ בו' ימי החג הא' וזה ע"י נטילת לולב וע"י הקפת המזבח בלולב, באופן כי מה שעתידי לכנס בנוק' הוא ג' מיני חסדים חסד ה' דא"מ דאימ' וחסד ה' דא"מ דז"א וחסד ה' דא"מ ושלתן במלכות כנודע, אבל עתה בחו"ר אנו צריכין לכלול ולחבר כל בח"י החסדים המקיפין יחד כי החסד ה' הפנימי דז"א נכנס ע"י נטילת לולב ביום הזה וכו'. עכ"ל.

עוד ראה בפרי עץ חיים (שער הלולב פ"ג) וז"ל: נודע, כי ג' מוחין יש ברישא דז"א, והם חב"ד, ומבואר אצלינו, כי הדעת כלול משלתן, כי הוא מכריע ביניהן, לכן יש בו כללות ג' מוחין. ובפרט כי אפילו כל אחד כלול משלתן, מכל שכן הדעת לטעם הנ"ל, ואנו צריכין להמשיך הארה מכללות הג' מוחין, שהם בדעת דז"א וכו'. ותכנין להמשיך מג' מוחין הכוללים בגבורה שבדעת, להמשיך אל נוקבא בחזה. וכן תעשה עד שתגמור כל הו"ק הנ"ל, ואז הם ח"י נענועים, כנגד ח"י עולמות, שהוא יסוד סוד ח"י כללות המוחין, הג' שבכל קצה מן הו"ק כנ"ל, לכן נקרא היסוד ח"י, כי מקבל משם, וכנגדן הם הו"ק תחתונים וכו'. הרי נתבאר כל הצרופים שיש בו"ק עליונים שבדעת, וכן דוגמתן הן בו"ק תחתונים, כנוכר בתיקונים, ובהם נבאר העולם בו' צרופים אלו. ואמנם אנו ממשיכין מג' אותיות יו"ו אלו בכל צירופיהם, עד החזה רחל, ה', תתאה, ואז נשכל שם הו"ה"ה. עכ"ל.

כ. ראה בזהר (ח"ג נה): וְגַן ז' סְפִירָאן אֲמֹר קָרָא, (ויקרא כג מג) 'פי' בספוט הושבתי אֶת גְּנִי יִשְׂרָאֵל, בְּמִקְוֵהוֹתָנוּן מֵאֲרָעָא דְמִצְרַיִם; בְּז' עֲנֵי פְּבוֹד. סוּפָה (אית באת ו), בסוכות חסד ו', דאתמר בה 'בסכת תשבו שבעת ימים, איחי אימא. אבל סוכה) פָּתַת ו', אִיהוּ פְּרָאָא (התיבון) דְתַבִּין בְּגִין, וְתִ"ח אֲדָנִי. וְהָיִי סֻלִּים סוּפָה פְּחוּשְׁפֵן וְאֲדָנָה"

כא. וכמבואר בשער הכוונות (דרוש ד' מדרוש חג הסוכות) וז"ל: הנה נתבאר לעיל בדרוש שקדם כי ע"י מצות ז' ימי הסוכות מתפשטין החסדים דאימא בסוד אור מקיף לנוקבא דז"א בו' תחתונת שבה, ולפי שעיקר החיובק בימין הוא ע"י אלו המקיפין דחסדים דאימא לכן אין חג הזה ולא הימים האלו נקרא אלא הלולב או ז' ימי הלולב, רק חג הסוכות וז' ימי הסוכות. והנה זהו טעם מצות סוכה כל שבעת הימים של החג כי הנה ענין הסוכה הוא אור מקיף אל הנקבה מבחינת החסדים דאימא, ואנחנו ישראל בני מלכים, בני מלכות הנקראת רחל נוקבא דז"א עושים סוכה ויושבים בצל אור המקיף

הַפְתָּר וְהַפְּבֹד

ושמאל, שהם החסד והגבורה, ניסוך המים^{כב} מצד החסד^{כג}, וניסוך היין מצד הגבורה^{כד}.

מקורות וצינונים

שביאר בזה בספר הליקוטים (יחזקאל פרק לח) וז"ל: והנה שבעת ימי החג, הם כנגד הע' שרים דאומות העולם. כי היו הם כלולים מעשר, הרי שבעים, ולכן היו מקריבין שבעים פרים בחג. וכן ניסוך המים היה כנגדם, ולא היה ניסוך המים אלא ביום ב' וז', וזה שאמר הכתוב (ש"ה"ש ח ז) 'מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה' שבין ישראל לאביהם שבשמים, ואף שזו כעין עבודה זרה, וכן ענין שעיר המשתלח לעזאזל ביום הכיפורים, אף על פי כן, כיון שהוא גזירתו יתברך עליו, אנו מקיימים מצותו. אבל בימים ג' ד' ה' לא היה ניסוך המים, והאם היה ניסוך המים באלו הימים, ובזה לא יוכלו אחר להרע עמנו כלל. וזה שאמר הכתוב (תהלים קט קסא) 'שרים רדפוני חנם', השרים שהם הע' אומות רדפונו, כי בימים 'חנם' שהם ראשי תיבות שליש' רביעי חמישי', לא היה בהם ניסוך המים, ונרמז בסופי תיבות 'שרים רדפוני חנם' שהם מ"ים. ע"כ דבריו בביאור.

עוד ראה בהיכל הברכה (פנחס) וז"ל: בא ניסוך המים בחג שמסמכת ביד השואבה שמשם שואבין רוח הקודש, להשיג ידירות עריבות נעימות הארות השכלה לקשר השכל במשכיל ממושלכל בלתי השכל, והוא התפשטות הגשמיות להמשיך הארות אור א"ס להעלות כל התורה שעסקו בה לפעמים מן השפה ולחוץ ותורה של המוני ושל הלומדים להמשיך את לב כולם לאור וחיות ודביקות נעימות עריבות אור א"ס רוח הקודש ממש, שהיה כל אחד טועם לפי מעישו מאור הגדול והנעים, והאם היה ממש המחיים נפש ישראל, ובזה לא יוכלו אחר ההבל ושיגו תורת אמת לאמיתו כל חד לפום דרגא דיליה ויהיה אהבה ושלוש, ומגודל האור והתענוג והדביקות שטועם בתורה הקדושה ובזוהר הקדוש יתבטל כל תאות ומדות רעות קנאה שנאה תחרות איבה ומשטמה, שכל זה מוצי' בלומדי תורה מן השפה ולחוץ לקנטר ולהתגאות אני שאמר, ועל ידי ניסוך המים בשוון להמשיך רוח הקודש, ונחה רוח ה' על כל לומדי תורה וחזרו למוטב ללמד תורה לשמה בנועם זיו הדרת קודש ובהמשכות חסדים דאבא משיביל עליון על ידי ניסוך המים בחג הסוכות, ועיין בלק"ת דרוש עמנו ומואב כי יסוד דאבא שביב' הקדוש הוא הכרות ומשבת' כל הקליפ' ובפרט בירידו' החסדים ממנו אף שאינו אלא הארה בעלמא לשעתו אעפ"כ מבטל כל הקליפ' והרע עד שנחשבין חודש את חרשי האדמה, ואין להם מנוח בין הטוב 'אך שמריה ימצו ישתו כל רשעי ארץ' (תהלים עה ט), ולזה תמצא כל 'ונסכיהם' מלא יז"ד ברי"ח תרועה וכפורים שבהכרח להמשיך אם גבורות אם חסדים הכל מיסוד אבא, כי גם הגבורות דאבא נעשין חסדים להמתיק ולהכריח כל מריע, ולזה תמצא 'ונסכיהם' בהם ביוד להמשיך הארות יסוד אבא בימים הקדושים הללו על ידי שיר מקלות מים רבים, וכן בבכורים, משא"כ בפסח שעדיין לא נתגלה באמיתות שער החמישים עד יום הבכורים לא תמצא 'ונסכיהם' כלל, וביום הראשון של חג 'מנחתה ונסכה' כי שם שורש חסד ולא נתפשט כלל עדיין ומורכו חבורין לא ידע אי לעילא אי לתתא כתיב 'ונסכה' כמו בשבת 'ונסכה', וביום השני כתיב 'מנחתם ונסכה' ומנחתם ונסכיהם תרין ובלשון רבים מיסוד דאבא גבורות דאבא שהם חסדים ונסכיהם נכללין בגבורות דאבא יין וטוב ניסוך היין וחסדים דאבא מיסוד אבא עם חסדים דאבא נכללין בו בניסוך המים, וביום השלישי 'מנחתה ונסכיהם' 'מנחתה ונסכה' כי גם השורש מתפשט עם המתפשטים לשומרם. עכ"ל.

כג. ראה בגמ' (תענית ב): רבי יהודה בן בתירה אומר נאמר בשני (במדבר כט ט) 'ונסכיהם' ונאמר בששי (שם פסוק לא) 'ונסכיה' ונאמר בשביעי (שם פסוק לג) 'כמשפטים' הרי מ"ם יז"ד מ"ם הרי כאן מים, מכאן רמז לניסוך המים מן התורה. ומאי שנא בשני דנטק דכי רמזוי' להו בקרא בשני הוא דרמזי' הלכך בשני מדכרינן. רבי עקיבא אומר בששי בחג הוא מוכיר, שנאמר בששי 'ונסכיה', בשני ניסוכין הכתוב מדבר אחד ניסוך המים ואחד ניסוך היין.

כד. וכמבאר בשער הכוונות (הרשב"י מדרשי הסוכות) וז"ל: ואחר כך בסוכות אל הוי' רחימו סוד חיבוק הימין 'וימינו תחבבני', ולכן יש בסוכות ניסוך המים ושאר המצוות אשר בו. ע"כ. וכל ענין חיבוק הימין הוא המשכת החסדים וכמבאר לעיל בדרושי ראש השנה דרוש ג' קתנו משם. ומצוי למדים שניסוך המים הוא מצד הימין והחסד.

כה. ומבאר בגמרא שניסוך המים נדרש מפסוק 'תהום אל תהום קורא לקול צינורין קול משברין וגליך עלי עברו' (תהלים מנ ח), ודרשו בגמרא מסכת תענית (כה) וז"ל: אמר רבי אלעזר כשמנסכין את המים בחג תהום אומר לחבירו אבא מימין קול שני ריעים אני שומע שנאמר 'תהום אל תהום קורא לקול צינורין'. ע"כ.

ותיקוני הוזהר תיקון ט' (טז). כתב וז"ל: ומאן גרים דא, ישראל כד מקבלין דא מן דא, בין באורייתא בין בממונא, גרמין לקבלא לעילא דא מן דא, ולאשפעה דא לדא, וכלא על ידי צנורין, הדא הוא דכתיב 'תהום אל תהום קורא לקול צנורין', וגומר, ומאי אמרי דא לדא, אבא מימין קול שני ריעים אני שומע, ואינון לקבלייהו תרי שפון דאתקרון אפיקי מים, ומאן ניתוהו נצח הווד, דאתקרון שקתות המים. ע"כ. [ו-י] גרם לזה, ישראל שמקבלים זה מזה בתורה ובצדקה גורמים שגם למעלה יקבלו הבחינות זה מזה וכל זה על ידי הצנורות, כמו שכתוב 'תהום אל תהום קורא לקול צינורין', כלומר שאומרים זה לזה אבא מימין קול שתי ריעים אני שומע. וכנגדם הם הב' שפתיים שהם נצח הווד ונקראים שיקתות המים].

וראה בביאורי אגדות להר"ג חרב במסכת סוכה דף מט ע"א, וז"ל: ואלו שני ריעים הם חכמה ובינה שמתעוררים ע"י ניסוך המים ויין כידוע שניין הוא ה' גבורות, מים ה' חסדים, והם מ"ל ומ"ד דאבא ואימא, שעל ידי ניסוך המים ויין למטה, מוזוזונים חכמה ובינה לעילא, וזו גם נוקבא למטה עולה בסוד מ"ן לעילא ואימא, וזה שאמר שאומר תהום לחבירו אבא ע"י מימין. ועיין בביאורי רבינו לתיקונים (ד' לט ע"א) שכ' שהוא בעת שמנסכין בב' ספלים מים ויין, שהם כנגד נצח הווד דאבא ואימא, ואז 'תהום אל תהום קורא' שהם תפארת ומלכות קורא לקבלא דין מן דין אבא ע"י מימין, כי אני שומע קול, וקול זה הוא נצח הווד דאבא ואימא המתלבשים בב' שפתיים דז"א, והם קול ב' ריעים. ע"כ דבריו בביאור.

ועיין המבואר שעל ידי ניסוך המים והיין שהם חסדים וגבורות מתעוררים חכמה ובינה להזדווג והם נקראים 'יעים' כי לא מתפרשים זה מזה. וכידוע שנצח הווד של אבא ואימא הם המוחין של זו"ן, ולכן בעת היוון נשמע קול הרעים, והתחומות שהם זו"ן קוראים זה לזה, בגלל קול שהם שומעים, שהם קולות הנצח והוד של אבא ואימא היוודים להשפיע בהם ומתלבשים בשפתיים דז"א. וזה על ידי ב' הספלים שבהם היה ניסוך המים, שהם רומזים לנצח הווד.

וניסוך המים היה רק בימים ב' וז' מימי' את הסוכות וראה מה

וְחַג שְׁמִינִי עֲצֵרֶת, שְׁכִינְתָּא תִתְאַה, בְּרִתָּא דְמַלְכָּא, וּמְטְרוֹנִיתָא.

הַפְתָּר וְהַכְּבוֹד

וְחַג שְׁמִינִי עֲצֵרֶת ב' - וביום שמחת תורה שהוא שמיני עצרת, אזי הַשְּׁכִינְתָּא תִתְאַה - שכינה התחתונה שהיא המלכות, היא בדרגת **בְּרִתָּא דְמַלְכָּא** - בת המלך

שהוא החכמה, כי היא עולה מעל הבינה ונעשית בת לחכמה ב', וכן נקראת אז **מְטְרוֹנִיתָא** - מלכה, כי היא ביחוד פנים בפנים עם זעיר אנפין ב'.

מקורות וציטוטים

מה שאמרת שמצאתי כתוב בקונטרס כמה ששמעתי הוא זה, כי ביום זה ניתנו ברחל ה"ג אחרות חדשות בסוד זיווג והם מן הז"א עצמו ולא מן אימא כאותם דהו"ר, ולכן אלו הגבורות הם יותר מבוססות וממוותקות כי הם על ידי זיווג ממש מן ז"א, ולכן נקרא יום הזה יום שמחת תורה כי הז"א הנקרא תורה שמה בזיווג עם בת זוגו האמיתית העיקרית שהוא רחל. ע"כ. עוד ראה שם (דרושי חג הסוכות הקדומה) זו"ל: והנה יש חיבוק של שמאלו תחת לראשי ונקרא דחילו יען כי הוא שמאל, וזה נעשה מן ר"ה עד יוד"כ שעני"כ יחזרו אנפין באנפין, ואח"כ בסוכות אז הוי רחימו סוד חיבוק של הימין 'וימינו תחבקני', ולכן יש בסוכות ניסוך המים ושאר המצות שבו שהם לולב ואתרוג כו' וזהו הארת החכמה בחסד, אבל יוד"כ הוא הארת הבינה בחיבוק השמאל שהוא גבור' ואח"כ בח' חג עצרת הוא הזיווג עצמו. ע"כ.

בו. גרסתינו על פי הרמ"ק שגרס: **וְחַג שְׁמִינִי עֲצֵרֶת**. ואמנם בדפוס וילנא הגרסא: **וְחַג שְׁמִינִי חַג עֲצֵרֶת**.
 בו. הרמ"ק. שהיא עומדת בין אבא ואימא בסוד בת לחכמה כמו שכתוב (משלי ג יט) 'ה' בחכמה יסד ארץ'.
 בה. **וּבַעֲנִין** הזיווג הנעשה ביום שמיני עצרת כתב בשער הכוונות (דרושי ס' מדרושי חג הסוכות) זו"ל: ועתה ביום ח' עצרת אז הוא זיווג ז"א עצמו עם רחל בתפלת המוסף דוקא ולא מקודם **לפי שבתפלת מוסף הם שוים בקומתם כג"ל**. והנה בזיווג הזה נלע"ד ששמעתי ממורי ז"ל כי בזיווג הזה נתן לה הז"א ח"ג בסוד טיפת הזיווג כנודע כי יש גבורות זכרים [וגבורות] ונקבות, כמבואר בדרוש קין והבל. ולכן מזכירין את הגשמים בתפלת מוסף ביום זה ואומרים 'משיב הרוח ומוריד הגשם' כי הגבורות הם נקראים גבורות גשמים. ואח"כ חג הפסח נתן לה החסדים כי חג הפסח הוא בחסד כנודע, אבל

נפשי צמאה לדעת
כל רז סודך

זוהר הקדוש המבואר < עם פירוש "הכתר והכבוד" >
 ביאור בשפה ברורה הפותח את לב הלומד, עם מקורות וביאורים על פי גדולי המפרשים

גדולי הצדיקים שליט"א מעידים: ביאור נפלא כזה טרם בא לעולם